

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ
๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

www.dhammadhome.com

เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ชมรมพุทธศาสน์วังพญาไท ได้จัดให้มีการสนทนาธรรม ที่ห้องประชุมชั้น ๑๐ อาคารพัชรกิติยาภา โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าฯ โดยได้กราบเรียนเชิญท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ พร้อมคณะวิทยากรของมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปร่วมสนทนา ดังที่ได้เคยจัดอยู่เป็นประจำทุกปีไม่เคยขาด

การสนทนาจัดขึ้นระหว่างเวลา ๙.๐๐-๑๔.๓๐ น. ข้าพเจ้าไปก่อนราวหนึ่งชั่วโมง เพื่อจะหาที่จอดรถได้ง่าย เพราะแม้ว่าจะเป็นวันหยุด แต่หากไปสายก็จะหาที่จอดได้ยาก เพราะการสนทนาธรรมที่นี่ จะมีผู้สนใจเข้าร่วมฟังเป็นจำนวนมากทุกครั้ง

นอกจากลิฟท์ ก็ได้พบกับ
ท่านพลตรีหญิงเรณู ประทุมมณี
ซึ่งท่านเป็นผู้ที่มีศรัทธามาก เป็น
กำลังสำคัญในการจัดให้มีการ
สนทนาธรรม ที่โรงพยาบาลพระ
มงกุฎเกล้าฯ แห่งนี้ที่สหายธรรม
มากมายหลายท่านรอคอย และ
ไม่พลาดในการเข้าร่วมฟังการ
สนทนา

เพราะนอกจากจะเป็น
การสนทนาในสถานที่ที่สวยงาม
โอ่อ่า มีความสะดวกสบายทุก
ประการ ซึ่งท่านผู้จัดได้เตรียม
การไว้อย่างประณีต ใส่ใจอย่างดี
ยิ่งแล้ว เรื่องอาหารและเครื่องดื่ม
ต่างๆ ก็เพียบพร้อมบริบูรณ์ทั้งมือ
เช้าและมือกลางวัน ซึ่งมีท่านผู้มี
จิตศรัทธาได้เป็นเจ้าภาพนำมา
เลี้ยงผู้ร่วมฟังพระธรรมทุกครั้ง
มิได้ขาด

และได้พบกับคุณป้าวีณา ซึ่งท่านเป็นผู้ที่มีความเพียร สม่ำเสมอในการเจริญกุศลอย่างยิ่ง คราวนี้ท่านมาตั้งโต๊ะแจกที่คั่นหนังสือ ซึ่งมีข้อความธรรมะ เตือนใจ พิมพ์ไว้อย่างสวยงาม ข้าพเจ้าขอกราบอนุโมทนาในกุศลจิต กุศลศรัทธาของทุกๆ ท่านมา ณ ที่นี้ด้วยครับ

นอกจากนี้ ทางมูลนิธิฯ ยังได้นำหนังสือไปแจกแก่ผู้สนใจ และ นำแผ่นซีดี เอ็มพีสาม ซึ่งบันทึกการสนทนาธรรมของท่านอาจารย์ชุตตงฯ หลากหลายชุด ไปให้บริการ มีผู้สนใจมากมายนำป้อนใจ รวมทั้งมีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินสนับสนุนการดำเนินงานของมูลนิธิฯ และ สนับสนุนชมรมพุทธศาสน์วังพญาไท ผู้จัดงานครั้งนี้ มากมายอีกด้วย

ข้าพเจ้าขอกราบอนุโมทนาในกุศลจิตของท่านด้วยครับ

การสนทนาในวันนี้ มีผู้ให้ความสนใจถามปัญหา และ ร่วมสนทนาหลายท่าน มีสหายธรรมท่านหนึ่งซึ่งเป็นผู้พิการทางสายตา ฟังท่านอาจารย์มาหลายปี เดินทางไกลจากปราชญ์บุรี เพื่อมาฟังและสอบถามปัญหาโดยตรงกับท่านอาจารย์ ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจในกุศลศรัทธาของท่านมากครับ

ข้อความสนทนาที่ข้าพเจ้านำมาให้ทุกท่านได้พิจารณาในวันนี้ ก็หนีไม่พ้นเรื่อง ความเข้าใจธรรมะสิ่งที่มีจริงๆ ในขณะนี้ ฟังก็ที ก็ครั้ง ฟังแล้วก็ลืมแล้ว ขอเชิญทุกท่านฟังอีกทีนะคะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

ท่าน พล.ต.นพ.กฤษฏา ดวงอุไร รองเจ้ากรมแพทย์ทหารบก ถาถามปัญหาธรรม

ท่านอาจารย์ :

ก็ไปไกลถึง "กตญาณ" แต่ว่าตามความเป็นจริง "ขณะนี้" นะคะ
แม้แต่ "สัจจญาณ" สัจจะ คือ ความจริง ญาณ คือ ปัญญา
ปัญญาที่ "เข้าใจ" จริงๆ ว่า ขณะนี้ เป็นทุกข์ เพราะว่าอริยสัจ
มี ๔ ทุกขอริยสัจจะ "ทุกข์" ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า ความรู้สึก
ที่ไม่สบายหรือความรู้สึกโศกเศร้าเสียใจ แต่ "ทุกข์" หมายความว่า
ถึง "ธรรมะที่ไม่ควรยินดี" สภาพของธรรมะเนี่ยคะ ไม่ควรยินดี
เพราะอะไร? "เกิด" แล้วก็ "หมดไป" แล้วก็ "ไม่กลับมาอีก" นี่คือ
การที่จะฟังจนกระทั่ง มีความเข้าใจที่มั่นคงว่า "ขณะนี้" เป็น
อย่างนั้น พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ความจริงอย่าง
นี้ ซึ่ง "ยากที่จะเห็น"...

...เพราะว่า ไม่เห็นว่า มีอะไรเกิดแล้วดับไปเลยสักอย่างเดียว แต่ว่า "ปัญญา" สามารถที่จะค่อยๆ เข้าใจความจริงนะคะ ตั้งแต่ขั้นการฟังคือ ได้ยินคำว่า ทุกข์ ก็รู้ว่าไม่ได้หมายความว่า ความรู้สึกที่เจ็บไข้ได้ป่วย ไส้กระเพาะเสียใจ แต่ภาวะใด สภาพธรรมะใด ซึ่งไม่น่าติดข้อง เพราะว่าเกิดจริง ปราภฏจริง แต่ว่า แล้วก็ดับไป แล้วก็ไม่กลับมาอีกเลย ว่างเปล่าเหมือนอากาศ...

...เพราะฉะนั้น ที่อากาศเนี่ย ยังไม่มีอะไรปราภฏนะคะ แต่พอมีอะไรปราภฏ แล้วก็หมดไป แล้วก็ไม่กลับมาอีก สิ่งที่เหลือคือ "ความว่างเปล่า" เพราะฉะนั้น ทุกอย่าง ตั้งแต่เกิดจนตาย "ว่างเปล่า" โดยไม่รู้ตัวเลย...

..."จิตขณะแรกเกิด" "ครั้งแรกขณะแรก" ของชาตินี้ เกิดแล้วดับ
ทันที ไม่มีใครรู้เลย แต่การดับไป หมดไป ของจิตก่อน เป็นปัจจัย
ให้จิตต่อมา เกิดสืบต่อ ไม่มีระหว่างคั่นเลย เพราะฉะนั้น ไม่
เห็นทุกข์เพราะว่ามีการเกิดขึ้น แล้วดับไป สืบต่อจนกระทั่งปิด
สนิท เหมือนกับว่า ไม่มีการเกิดขึ้น แล้ว ดับไป เลย...

...ด้วยเหตุนี้แหละคะ อริยสัจจะที่ ๒ คือ ความติดข้อง ทำให้ไม่สามารถที่จะเห็นความจริงของสภาพธรรมะได้ เพราะเหตุว่า ไม่ได้รู้ตามความเป็นจริงว่า "ขณะนี้" ค่ะ "สิ่งที่ปรากฏทางตาขณะนี้" ไม่ใช่คน สัตว์ วัตถุสิ่งหนึ่งสิ่งใดเลย ถ้าไม่ "คิด" ก็จะมีแต่เพียง "สิ่งที่สามารถปรากฏให้เห็น" จริงๆ (เท่านั้น) แต่พอ "คิด" นะคะ รูปร่างสังขารานำให้คิด คิ้ว ตา จมูก ปาก เป็นคน? คิ้ว ตา จมูก ปาก เป็นสุนัขได้มั๊ยคะ? คิ้ว ตา จมูก ปาก เป็นลิงได้มั๊ย? ก็ได้ ก็ตามความคิด ในสิ่งที่ปรากฏ นั่นเอง เพราะฉะนั้น แม้สิ่งที่ปรากฏ จะมีรูปร่างสังขารานำให้เห็นว่า เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใด แต่ก็รวมไว้หมดซึ่งการสืบทอด โดยที่ไม่ปรากฏการสืบทอด ทำให้เห็นเหมือนกับว่า เป็น สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เพียง...

...ตั้งแต่เข้ามาณะคะ นั่งอยู่ในห้องนี้
ไม่มีอะไรเกิดดับ แม้แต่เวลาที่ออกไป
จากห้องนี้ เป็น "แต่ละหนึ่งคน"
ก็ไม่ได้ปรากฏว่า แต่ละคนเนี่ย คือ
ธรรมะ ซึ่งเกิดแล้วดับ ทางตา ทางหู
ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ
เพราะฉะนั้น สภาพธรรมะที่เกิดดับ
สืบทอดอย่างรวดเร็วเนี่ยคะ ก็ปิดบัง
ไม่ให้เห็นความจริง ซึ่งเป็นทุกข์
เพราะเหตุว่า "ว่างเปล่า" จะติดข้อง
ในสิ่งซึ่ง เพียงปรากฏ แล้วหมดไป
แต่เพราะ "ความจำ" ซึ่งเป็นอัต
ตัญญู จำว่า "สิ่งนั้น" มี ยังเป็น
"สิ่งนั้น" เพราะ "คิด" ถึงสิ่งที่รวมๆ
กัน ก็ทำให้ไม่สามารถที่จะ "เห็น"
การเกิดขึ้นและดับไป ได้...

...เพราะฉะนั้น อริยสัจจะ คือ ธรรมะ
ของพระอริยบุคคลจาก ปุถุชน ซึ่งไม่รู้
ความจริง ของสิ่งที่กำลังปรากฏ อย่างนี้
เดี๋ยวนี้ก็ค่อยๆ เข้าใจขึ้น ค่อยๆ เข้าใจ
ขึ้น "ปัญญา" ที่ "เข้าใจ" เนี่ยค่ะ ก็
สามารถที่จะ "ไม่มีอะไรที่จะปิดกั้น"
สภาพธรรมะ" ก็ "ปรากฏตามความเป็น
จริง"...

... ขณะนี้ เพราะไม่รู้การเกิดดับ ซึ่งเกิด
ดับสืบต่อ จนปรากฏเป็น "นิमित" ใช้คำ
ว่า "นิमित" นะคะ คือ รูปร่างสัญญาณ ไม่
ว่าจะทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น
ทางกาย ทางใจ ก็ทำให้มีความ "ติด
ข้อง" ว่า เป็นสิ่งที่ยั่งยืน พอใจ ติดข้อง
เพราะฉะนั้น ที่จะ "รู้" ว่า เป็นทุกขอริย
สัจจะได้ ก็คือ "ปัญญา" ซึ่งเกิดจากการ
"ฟัง" "สุตตมยปัญญา" ฟังแล้ว ค่อยๆ
เข้าใจขึ้น ค่อยๆ เข้าใจขึ้น เหมือนกับ
ขณะนี้ค่ะ

...ถ้าพระผู้มีพระภาคไม่ทรงแสดงว่า
ขณะใดก็ตามที่มี "สิ่งหนึ่งสิ่งใด" ปรากฏ
ให้เห็น เช่นขณะนี้ นะคะ จะไม่ใช่คำว่า
"สี" จะไม่ใช่คำว่า "รูปร่างสัณฐาน" จะไม่
ใช้คำว่าอะไรก็ตามแต่ "ลักษณะ" จริงๆ ก็
คือ "สิ่งที่กำลังปรากฏ" "ขณะนี้" เป็นอย่าง
นั้น แล้วก็ฟัง แล้วก็ลืม บ่อยๆ นะคะ
เพราะฉะนั้น ก็ฟังอีก จนกว่าจะมีความ
เข้าใจทางตา "ความเข้าใจ" ค่อยๆ เกิดขึ้น
ทีละเล็ก ทีละน้อยว่าเป็นเพียง "สิ่งที่
ปรากฏให้เห็น" เท่านั้นเอง...

...ถ้าเริ่มเข้าใจอย่างนี้นะคะ จะเริ่มเห็น อวิชชา ความไม่รู้ นะคะ
ไม่รู้จริงๆ แม้แต่เพียงคำที่บอกว่า "เป็นเพียงสิ่งที่ปรากฏให้เห็น
ได้" ก็ยากแสนยาก ฟังแล้วก็ยังเป็นคน เป็นสัตว์ เป็นวัตถุสิ่งของ
ต่างๆ แต่ถ้าไม่ลืม มีปัญญาที่จำคำแล้วก็ "จินตามยปัญญา"
ไตร่ตรองพิจารณา จนกระทั่งเข้าใจคำที่ได้ยิน ยิ่งขึ้น เช่น ถ้า
กล่าวถึง "สิ่งที่กำลังปรากฏให้เห็นได้" เนี่ย พุดถูกหรือพุดผิด จริง
หรือเปล่า? เพียงแค่หลับตา "จิตเห็น" ไม่เกิด "สิ่งนี้ไม่ปรากฏ"
เพราะฉะนั้น ที่ปรากฏเหมือนไม่ดับเลย เพียงแค่หลับตาก็ไม่
ปรากฏ ไม่มีปัจจัย ที่จะทำให้สิ่งที่ปรากฏในขณะนี้ ปรากฏอย่าง
ที่เคยปรากฏได้เลย "ขณะที่หลับตา"...

...กะพริบตาก็ครั้งคะ? หรือใครนั่งที่นี้ ไม่ได้กะพริบตาเลย ก็ไม่รู้
ในขณะที่ หลับลงไป คือ "กะพริบครั้งหนึ่ง" เนี่ย "สิ่งที่ปรากฏ
ทางตาไม่ปรากฏ" แต่ว่า ความรวดเร็วของการกะพริบตา แล้วก็
ลืมตา ก็ปรากฏเหมือนเดิม เพราะฉะนั้น ก็ไม่สามารถที่จะเห็น
"ความยิ่ง" ของธรรมะ ถ้าไม่ได้ไตร่ตรอง "นี่เพียงขั้นการฟัง"...

...การฟังเป็นจริงอย่างนี้ นะคะ เพราะฉะนั้น "ปัญญาที่รู้จริง" ก็
ต้องรู้จริงอย่างนี้ค่ะ จะไปรู้อย่างอื่น ไม่ได้เลย ในเมื่อสิ่งนี้เป็นจริง
อย่างนี้ "สัจญาณ" ก็คือ "มีความเข้าใจที่มั่นคง" ว่าธรรมะที่
ปรากฏจริงๆ เป็นอย่างนี้...

เมื่อบุคคลเริ่มตั้งความเพียรอันใดอยู่
อกุศลธรรมทั้งหลายย่อมเจริญยิ่ง
กุศลธรรมทั้งหลายย่อมเสื่อมไป
เรากล่าวการเริ่มตั้งความเพียร
เห็นปานนั้นว่า ไม่ควรเริ่มตั้ง

เมื่อบุคคลเริ่มตั้งความเพียรอันใดอยู่
อกุศลธรรมทั้งหลายย่อมเสื่อมไป
กุศลธรรมทั้งหลายย่อมเจริญยิ่ง
เรากล่าวการเริ่มตั้งความเพียร
เห็นปานนั้น ว่าควรเริ่มตั้ง

พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทสก-เอกาทสกนิบาต เล่ม ๕
วัชชียสูตร หน้าที่ ๓๐๙

กราบเท้าบูชาคุณท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์
กราบอนุโมทนาท่านวิทยากร
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกๆ ท่านครับ

